

בשם השם נעשה ונצליח

הזוזוזות הקקראת

(בני-מקרא)

אֲנִי, הַיְהוּדִים הַקְּרָאִים, מִמְּשִׁיכֵי דַרְכָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

שֶׁקִּיבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַכְּתוּבָה שֶׁנִּיתְּנָה לְרֵאשִׁי הַנְּבִיאִים

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה בְּמַעֲמַד הַר סִינַי. אֲנִי מִקְיִימִים אֶת

הַמְּסוֹרֶת הַקְּדוּמָה שֶׁל קִיּוּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה הַכְּתוּבָה לֹא

תּוֹסֶפֶת אוֹ מִגְרַעַת.

כְּכַתּוּב: "לֹא תִסְפוּ, עַל-חֻדְבָּר אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצִיָּה אֶתְכֶם,
וְלֹא תִגְרַעוּ, מִמֶּנּוּ לְשִׁמּוֹר, ... " (דְּבָרִים ד', 2).

עוֹד כְּכַתּוּב: "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, ... " (תְּהִלִּים י"ט, 8).

אנו מאמינים:

בקדושת כ"ד ספרי הקודש: תורה, נביאים, כתובים.

אנו טוענים כי:

ספרות התורה שבעלפפה (התלמוד והמשנה) היא לא תורה אלוהית, אלא דברי חכמים. אנו מקבלים מתוכה רק את החלקים שאינם סותרים את התנ"ך. (כ"ד ספרי הקודש)

היסטוריה – פילוג עם ישראל לשתֵי מחנות.

לפי הגישה היהודית הקראית עם ישראל מעולם לא קיבל שתי תורות. לכן בראשית דרכו, העם היה מאוחד סביב התורה הכתובה. בעקבות הגלויות, עם ישראל הושפע מהתרבויות שהוגלה אליהן ובשל כך נגרם פילוג בעם לשתֵי מחנות:

א) היהדות הקראית.

ב) היהדות הרבנית.

אחד מראשוני מנהיגי הזרם היהודי הקראי היה

החכם **ענן בן דוד הנשיא**. אשר חי במאה השמינית

לספירה. אחריו היו החכמים: **יפת בן עלי, דניאל**

אלקומסי, סלומון בן ירוחם ועוד רבים. חכמים אלו
נמנו על "**אבלי ציון**" הקראים, שעלו לארץ ישראל

וחיו חיי אבלות על חורבן הבית. אמצע המאה

התשיעית ועד המאה האחד עשרה היו את תקופת

פריחתה של היהדות הקראית. השגשוג קיבל את

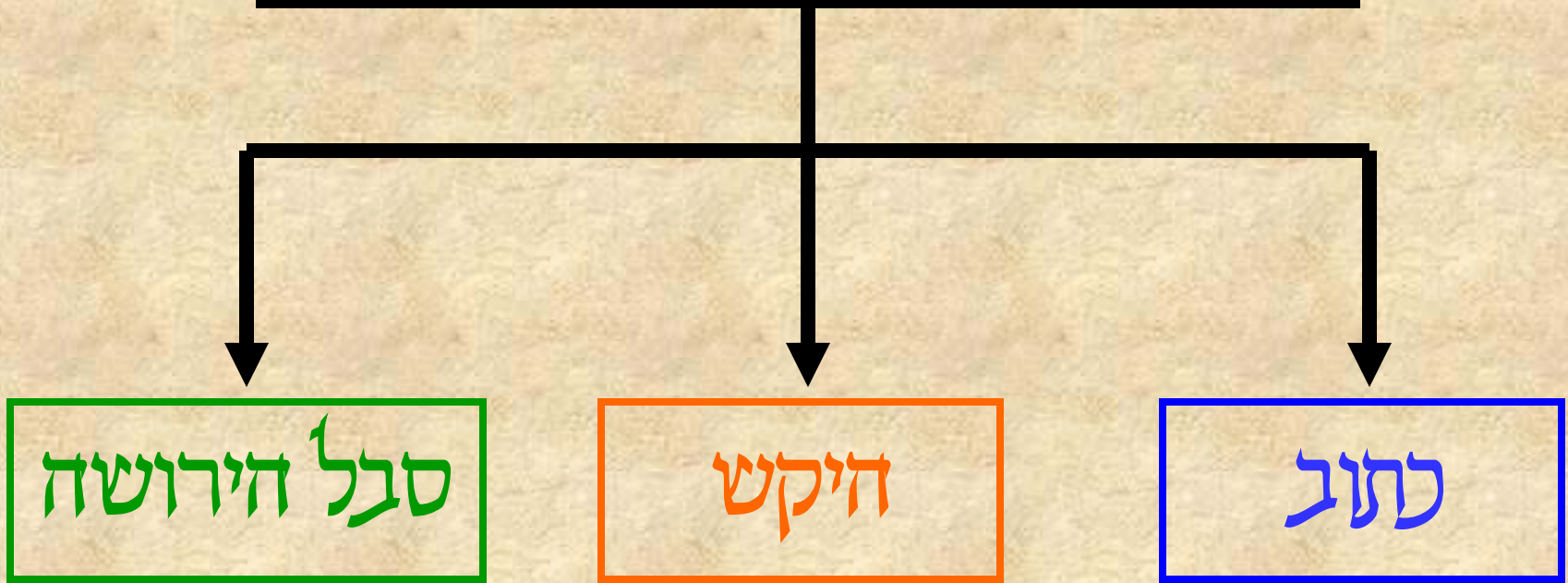
ביטויו ביצירה הקראית, בעולם בכלל ובארץ

ישראל בפרט, בתחומי **פרשנות המקרא, הדקדוק,**

הספרות, הפילוסופיה והפצת הקראות.

• עם כיבוש ירושלים בידי הצלבנים ב-1099 חרבה
הקהילה היהודית הקראית בירושלים ושוקמה אחרי
כיבוש ארץ ישראל בידי צלאח א-דין בשנת 1187.
כיבוש ארץ ישראל הוביל לנדידת מרכז הכובד
הקראי לאימפריה הביזנטית, שם התקיימה קהילה
קראית עוד לפני הטבח הצלבני בירושלים. **הקהילה**
היהודית הקראית המצרית היוותה מרכז קראי עתיק
וחשוב במשך דורות. אחרי הקמת מדינת ישראל,
ועם האנטישמיות הגואה במצרים - עלו רבים
מהיהודים הקראים לארץ ישראל, אף על פי
שהתקשו לקחת עמם את רכושם.

יסודות היהדות הקראית

כתוב: התנ"ך (תורה, נביאים, כתובים).

היקש: הסקת מידע מתוך הכתוב באופן לוגי.

סבל הירושה: מסורת ומנהגים העוברים מאב לבן.

חיקש

בהלכה היהודית הקראית אננו משתמשים בשבעה מיני חיקש שמתוכם ובעזרתם אננו מפרשים את התורה ומקיישים הלכות לחיי היום יום של בני הקהילה לפי רוח התורה הכתובה.

להלן מספר דוגמאות:

1) גזרה שווה – מהפסוקים "וְעֵרֹת אַחֹת אִמִּי וְאַחֹת אֲבִי לֹא תִגְלֶה", ו"אִישׁ אִישׁ אֶל כָּל שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּה" מבינים את העיקרון: כשם שאסור לבחור לקחת את אחות אביו או את אחות אמו לו לאישה, כך אסור לבחור לקחת את אח אמה או את אח אביה לה לבעל.

(2) קל-וחומר - "עֲרוֹת בַּת בְּנֵךְ אֵל בַּת בְּתֶךָ לֹא תַגְלֶה
עֲרוֹתְךָ כִּי עֲרוֹתְךָ הֵנָּה". ז"א, בת בתו אסורה עליו,
אזי קל וחומר שבתו עצמה אסורה עליו.

(3) פרטים וכללים לסוגיהם - למשל "לֹא תַחֲמַד בֵּית
רַעֲךָ, לֹא תַחֲמַד אִשְׁתֵּי רַעֲךָ, וְעַבְדֶּיךָ וְאִמָּתֶיךָ וְשׂוֹרֶיךָ
וְחַמְרֶיךָ [פרט], וְכֹל אֲשֶׁר לְרַעֲךָ [כלל]". הפרטים
הם דוגמאות מבארות לכלל.

4) סתום במקומו ומפורש במקום אחר – הכתוב אסר לבישת
השעטנו באמרו "ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך" (ויקרא י"ט,
19), בלתי ידוע מה הוא מקומו. ונתבאר בספר דברים "לא
תלבש שעטנו צמר ופשתים יחדו" (דברים כ"ב, 11). וכך נתבאר
טעם "לא יעלה", שהכוונה בו לבישה, באמרו "לא תלבש"
ולולא מאמר "לא תלבש" הייתה נאסרת נשיאתו בכתף. גם
למדנו כי "שעטנו" הינו בגד העשוי מצמר ופשתים.

5) הקש – הפסוקים "בעיני גצום גפשי" (תהילים ל"ה, 13) ו"ונפש געגה
תגביע" (ישעיהו נ"ח, 10) הם הוכחה שעינוי הנפש ביום הכיפורים –
"יום הכפרים הוא. . . ועניתם את גפשיכם" (ויקרא כ"ג, 27) הוא ע"י
צום.

עשרת עיקרי האמונה

ביחודות המקראית

חז"ל אמרו: אלו הם עיקרי האמונה

שכל איש ואיש מעם ישראל חייב להאמין בהם.

העיקר הראשון: העולם כולו נברא מלא כלום –
יש מאין. זו האמונה בחידוש העולם.

העיקר השני: שכל הנמצאים בעולם יש להם
בורא, והוא יתברך שמו לעד, ברא את כל
העולם בחוכמתו וביכולתו העצומה והמופלאה.

העיקר השלישי: שהקב"ה אין לא דמות, איננו
גשמי, כי אם רוחני. שהוא ית"ש אחד ויחיד
מכל צד, ואין לו שום תחליף.

העיקר הרביעי:

כי הקב"ה שלח את משה רבנו עליו השלום.

העיקר החמישי:

כי הקב"ה נתן למשה רוע"ה תורה אחת
תמימה, כתובה ואסר עלינו להוסיף עליה
ולגרוע ממנה, ככתוב: "לא תספו, על-הדבר
אשר אנכי מצוה אתכם, ולא תגרעו, ממנו
לשמך...", (דברים ד', 2). עוד כתוב: "תורת ה'
תמימה...", (תהלים י"ט, 8).

העיקר השישי:

חייב המאמין לדעת לשון התורה ופירושה.

העיקר השביעי:

שהקב"ה יתש"ל ניבא את שאר הנביאים
ושלח אותם על מנת שהשגחתו על עמו תהיה
באמצעותם.

העיקר השמיני:

חייב האדם להאמין שיש אחרית (עולם הבא)
ויש תחיית המתים.

העיקר התשיעי:

שהקב"ה גומל לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו,
אם טוב ואם רע.

העיקר העשירי: ביאת המשיח – עלינו
לקוות לביאת משיחנו ולביאת אליהו הנביא
עליו השלום, ככתוב: "הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם,
אֶת אֱלֵיָהוּ הַנָּבִיא לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם ה', הַגָּדוֹל,
וְהַנּוֹרָא." (מלאכי ג', 23) •

חגים מועדים
ועומות

ביהדות הקראית

לוח השנה לפי ההלכה היהדות הקראית

לוח השנה נקבע לפי אפשרות
ראיית הירח. כפי שנהג בני
ישראל לפני היציאה לגלות
והפסקת פעילותה של
הסנהדרין. אנו מבצעים תצפיות
לקביעת מולד הירח ונעזרים
בנתונים ממצפה כוכבים
ובתוכנות מתקדמות לשם
קביעת מועד ראש החודש.

לוח השנה המופץ ע"י המועצה הדתית

UNIVERSAL KARAITE JUDAISM

THE RELIGIOUS COUNCIL

P.O.B 101 RAMLAH 72100 ISRAEL
Tel 08-9249104 Fax 08-9221598

CALENDAR

For Fixing the New Moon Days, the
Festivals and the Fasts of the Year
For the Horizon of Israel

For The Year

ה'תש"ע לפ"ג – 5771

(2010-2011)

From Creation – Twelve (14th) Year
Of the 304 rd Lunar Cycle

COMPLETED AND ARRANGED BY
THE COURT FOR THE ESTABLISHMENT
OF THE CALENDAR

UNDER THE SUPERVISION AND APPROVAL OF
THE COUNCIL OF HAKHAMIM

היהדות הקראית העולמית

המועצה הדתית

ת"ד 101 רמלה 72100
טל' 08-9249104 פקס 08-9221598

לוח

**לקביעת ראשי החודשים
וימי המועדים והצומות**

לשנת

ה'תשע"א לפ"ג – 5771

(2011-2010)

לבריאת העולם, שנה י"ד במחזור ש"ד ללבנה,
היא שנה מעוברת
קביעות ראשי החודשים מיוסדות על שיטות
חישוב מדעיות חדישות, המספקות נתונים על
אפשרות ראיית הלבנה בעולם ביחס לזמן שקיעת
השמש באופק מדינת ישראל

חובר וסודר ע"י

בית הדין לקביעת הלוח

בהשגחת מועצת החכמים ובאישורה

ריכוז המועדים החגים ואירועים בלוח השנה

ימי המועדים והצומות בישראל תשע"א

10/09/2010	א' בתשרי	שישי	יום תרועה
19/09/2010	י' בתשרי	ראשון	יום הכיפורים
24/09/2010	ט"ו בתשרי	שישי	חג הסוכות
01/10/2010	כ"ב בתשרי	שישי	שמיני עצרת
03/10/2010	כ"ד בתשרי	ראשון	צום השביעי
16/12/2010	י' בטבת	חמישי	צום העשירי
18/02/2011	י"ד באדר	שישי	יום א' של פורים
18/04/2011	י"ד בניסן	שני	ליל פסח
19/04/2011	ט"ו בניסן	שלישי	חג המצות
24/04/2011	כ' בניסן	ראשון	יום הנפת העומר
25/04/2011	כ"א בניסן	שני	שביעי עצרת
02/05/2011	כ"ח בניסן	שני	יום הזיכרון לשואה
09/05/2011	ה' באייר	שני	יום הז' לחללי צה"ל
10/05/2011	ו' באייר	שלישי	יום העצמאות
01/06/2011	כ"ח באייר	רביעי	יום איחוד ירושלים
12/06/2011	ט' בסיוון	ראשון	חג השבועות
11/07/2011	ט' בתמוז	שני	צום הרביעי
07/08/2011	ז' באב	ראשון	צום שבעה באב
10/08/2011	י' באב	רביעי	צום עשרה באב

דוגמא מתוך לוח השנה

חשון ה'תשע"א			
החודש השמיני			
Oct./Nov. 2010			
Date	ש.שמש	כני'יצ'	תאריך יום
24	17:02	מוש"ק 17:32	טז ראשון
25	17:01		יז שני
26	17:00		יח שלישי
27	16:59		יט רביעי
28	16:58		כ חמישי
29	16:57	ערש"ק 16:27	כא שישי
30	16:56	פרשת חיי שרה	כב שבת
31	16:55	מוש"ק 17:25	כג ראשון
1	16:54	Nov.	כד שני
2	16:53		כה שלישי
3	16:53		כו רביעי
4	16:52		כז חמישי
5	16:51	ערש"ק 16:21	כח שישי
6	16:51	פרשת תולדות מ"ה 6:53	כט שבת
7	16:50	מוש"ק 17:20	ל ראשון

חשון ה'תשע"א			
החודש השמיני			
Oct. 2010			
79 ° זווית חלקו המואר % 1.25 שרות הירח 10 דקות			
Date	ש.שמש	כני'יצ'	תאריך יום
9	17:19	פרשת נח, ר"ח חשון	א שבת
10	17:17	מוש"ק 17:47	ב ראשון
11	17:16		ג שני
12	17:15		ד שלישי
13	17:14		ה רביעי
14	17:13		ו חמישי
15	17:12	ערש"ק 16:42	ז שישי
16	17:11	פרשת לך-לך	ח שבת
17	17:10	מוש"ק 17:40	ט ראשון
18	17:08		י שני
19	17:07		יא שלישי
20	17:06		יב רביעי
21	17:05		יג חמישי
22	17:04	ערש"ק 16:34	יד שישי
23	17:03	פרשת וירא, עקדת יצחק	טו שבת

עיקרי תרומת היהודים הקראאים לעם ישראל

- החכם היהודי הקראאי יוסף הרואה היה בין הראשונים ששיערו כי מבנה החומר עשוי **מאטומים** וזאת עוד במאה ה-11.
- **כתר ארם צובא** (התנ"ך העתיק ביותר בעולם והמקור למרבית ספרי התנ"ך כיום) שעליו סמך הרמב"ם את ידיו, נכתב ע"י החכם היהודי הקראאי אהרון בן-אשר.
- החכם היהודי הקראאי יהודה הדסי שחי במאה ה-12 היה הראשון להגדיר ולכתוב את **עשרת עיקרי האמונה** בספרו "**אשכול הכופר**" שהקדים את 13 עיקרי האמונה של הרמב"ם. כמו כן הוא הוקיע את הפיכת סמל מגן דויד לפולחן.
- המלחין **דויד חוסני** היה מהמלחינים המפורסמים בעולם.
- משפחת סינאני הקראאית נשארה ב**ירושלים** עד מלחמת העצמאות עם כיבוש ירושלים המזרחית, החל מסוכות היתשמ"א חזרה השליטה על המתחם לידי משפחות יהודיות קראיות.
- **דוקטור משה מרזוק**, היהודי הקראאי שפעל בשירות המודיעין הישראלי ("**העסק הביש**"), הפך מופת וסמל במורשת הציונית.
- החכם **דוד בן אברהם אלפסי** (מאה ה-10) היה הראשון שכתב את המילון **העברי - ערבי** המקיף למקרא.

בולים שהונפקו לכבוד היהדות הקראית

הידעת כי ?

- כיום חיים בארץ כ-40,000 יהודים קראים ועוד כ-10,000 בחו"ל.
- רוב היהודים הקראים שנמצאים בארץ היום עלו בעיקר ממצרים ומעירק.
- יש עוד קהילות של יהודים קראים בחו"ל: בארה"ב, בקנדה, בגרה"מ (לשעבר), בפולין, בתורכיה בצרפת, ובשווייץ ובארצות אחרות.
- ביהדות הקראית **עדות אישה שווה לעדות גבר** בפני בית-דין.
- **האישה גם חותמת על הכתובה** - בניגוד לנהוג ביהדות האורתודוקסית.
- הכתובה ביהדות הקראית **כתובה בשפת הקודש** (עברית) ולא בארמית כביהדות האורתודוקסית.
- בתקופת השואה, בגיא ההריגה של יהודי קייב, נרצחו תחילה היהודים הקראים. ראה בספרו של הסופר הרוסי קוזניצוב, **Babi-Yar**.
- ספר הפולמוס הגדול כנגד הנצרות, **חיזוק אמונה**, שנכתב ע"י החכם היהודי הקראי יצחק הטרוקי תורגם ליותר מ-70 שפות.

בית הכנסת היהודי הקראי

בית הכנסת משמש כ"מקדש מעט" והתפילה בו מותרת למי שנמצא במצב של טהרה. אנו מתפללים שתי תפילות חובה כנגד קורבנות החובה ככתוב: וְזֶה, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל הַמִּזְבֵּחַ: כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם, תָּמִיד. אֶת-הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, תַּעֲשֶׂה בַבֶּקָר; וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי, תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם. (שמות כט, 38-39)

בתוך בית הכנסת אין כסאות ושולחנות. התפילה בבית הכנסת מתבצעת ללא נעלים לפי המנהג הקדום שנהגו אבותינו הקדושים. ויאמר, אל-תִּקְרַב הָלֵם; שֵׁל נְעֻלְיָךְ, מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו, אֲדַמָּת-קֹדֶשׁ הוּא. (שמות ג, 5)

ועוד נכתב: ויאמר שר צבא ה' אל יהושע, שֵׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו, קֹדֶשׁ הוּא; וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ, כֵּן. (יהושע ה, 15)

כמו כן התפילה כוללת השתחויה כפי שמצוין

בכתובים. וְכַלּוֹת, לְהַעֲלוֹת: כָּרְעוּ, הַמְּלֹךְ וְכָל-הַנִּמְצָאִים אִתּוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ. (דברי

הימים ב פרק כ"ט, 29). עוֹד כְּתוּב: וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רֹאִים בְּרֹדֶת הָאֵשׁ, וְכַבּוֹד

ה', עַל-הַבַּיִת; וַיִּכְרְעוּ אַפַּיִם אֶרְצָה עַל הָרֶצֶף, וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, וְהִדּוֹת לַה' כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ. (דברי הימים ב פרק ז', 3).

גם הרמב"ם מצוין את ההלכות הנ"ל בספרו "היד

החזקה": יג ניב **כל הכריעות האלו**—צריך שיכרע בהן עד שיתפקפקו כל

חוליות שבשדרה, וייעשה כקשת; ואם שחה מעט וציער עצמו, ונראה ככורע בכל כוחו—אינו חושש.

יד [יג] **השתחויה כיצד**: אחר שמגביה ראשו מכריעה המישיית, יושב לארץ,

ועפל על פניו ארצה, ומתחנן בכל תחנונים שירצה. כריעה האמורה בכל מקום,

על ברכיים; **קידה, על אפיים**; השתחויה—זה פישוט ידיים ורגליים, עד

שנמצא מוטל על פניו על הארץ. (ספר אהבה, הלכות תפילה וברכת כוהנים, פרק ה).

06.01.2005

הייחודיות של היהדות הקראית

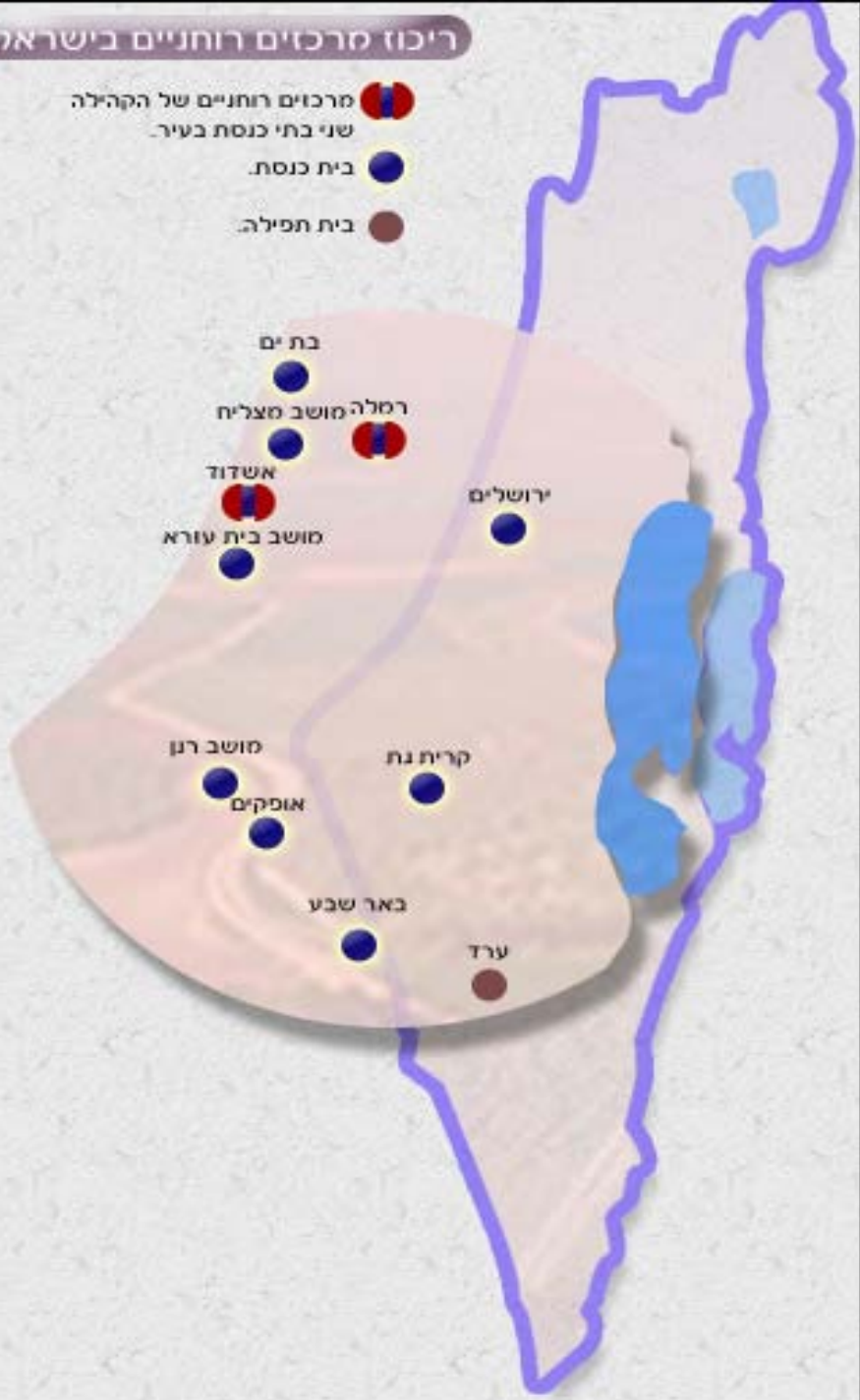
- **לוח השנה** – קידוש ראש החודש עפ"י אפשרות ראית הירח.
- **בית הכנסת** – נחשב ל"מקדש מעט", הוא אינו מכיל כסאות ושולחנות, התפילה מתבצעת ללא נעלים.
- **ייחוס** – הילדים מיוחסים לאב ולא לאם. [\(ספר יד לאישה\)](#)
- **טהרה וטומאה** – שמירה והקפדה (טומאת מת, נידה, זבה).
- **טהרה** – מתקיימת ע"י רחיצה ולא ע"י מקווה.
- **איסור מוחלט על עבודה זרה**. (קמעות, קברי צדיקים ...).
- **בית הדין העדתי** – יכול לתת גט לנשים עגונות (כשהגבר מסרב מסיבה לא תקפה).

חיי הקהילה

- מרכז העדה - נמצא ברמלה.
- לשכת הרב הראשי לעדה - נמצאת באופקים.
- בתי כנסת - ישנם 12 בתי כנסת בארץ, אחד נוסף נמצא בשלבי בניה (ראשל"צ).
- עליה לרגל - מתקיימת בחג מצות, חג הסוכות, ושבועות.
- ראש חודש - בקהילות נערכים תפילות וארוחות חגיגות.
- ליל סדר קהילתי - נערך בקהילות לכל המעוניין.
- מפגשים חברתיים/דתיים - ימי עיון, שיעור תורה (בכל שבוע) ושבטות קהילתיות לצעירי העדה.
- אתר אינטרנט - www.karaim.net

ריכוז מרכזים רוחניים בישראל

- מרכזים רוחניים של הקהילה שני בתי כנסת בעיר.
- בית כנסת.
- בית תפילה.

בית הכנסת בירושלים

בית הכנסת
ע"ש הנשיא ענן בן-דוד
רח' הקראים 8
הרובע היהודי ירושלים.

בתי כנסת ברמלה

בית הכנסת
ע"ש הנשיא ענן בן-דוד

בית הכנסת
"חיזוק אמונה"

בית הכנסת גבת-ים

רח' העצמאות 7

בית הכנסת
"שער התקווה"

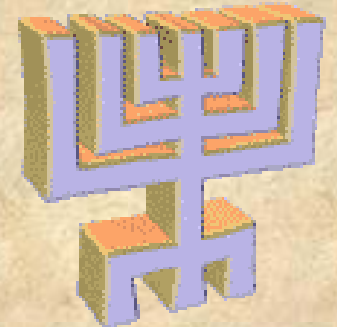
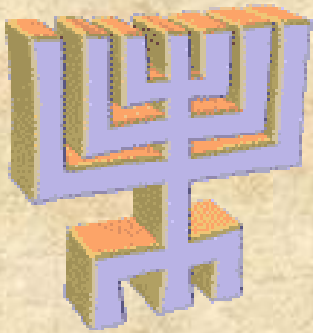

בית הכנסת במושב מצליח

בית כנסת ע"ש החכם סהל בן מצליח הכהן
והרב עמנואל בן משה מסעודה

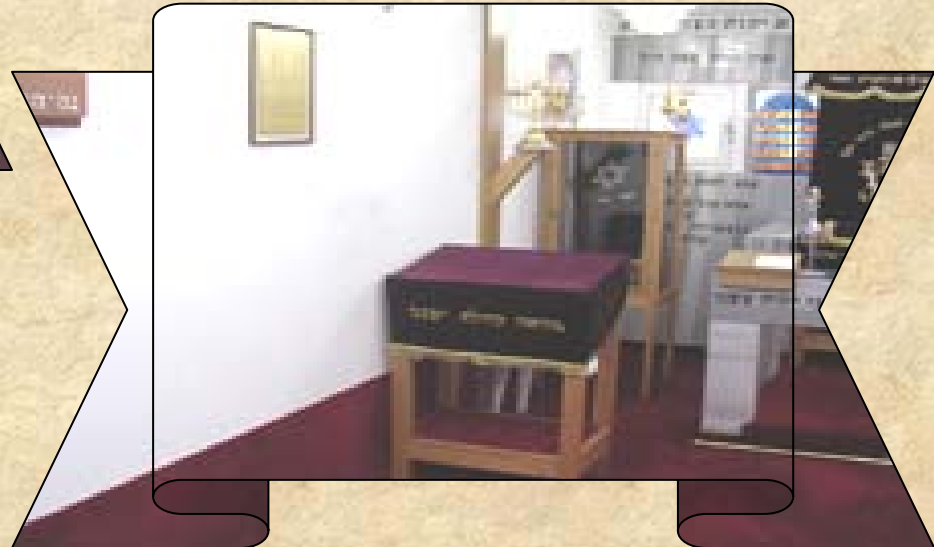
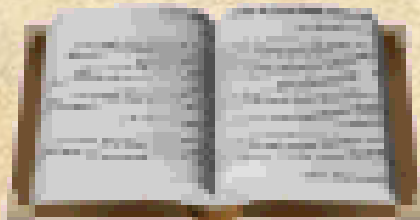
בית הכנסת באשדוד

בית הכנסת במושב בית עזרא

בית הכנסת
ע"ש החכם שלמון בן ירוחם

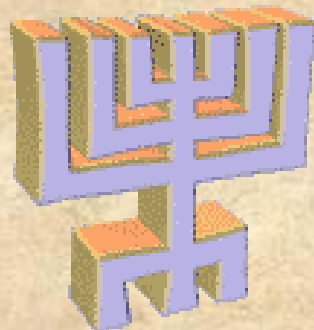

בית הכנסת בקרית גת

בית כנסת ע"ש החכם אליהו בשייצי

בית הכנסת במוזשב רנן

"פֶּרֶחַ תְּפָרַח וְתִגַּל אֶף גִּילַת וְרִנָּן . . ." (ישעיה ל"ה, 2)

בית הכנסת באופקים

בית הכנסת ע"ש החכם סלמון בן ירוחם

בית הכנסת בבאר שבע

בית-כנסת ע"ש אברהם אבינו

בית התפילה בערד

תם ונשלם
השבה לבורא עולם
ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

למידע נוסף על היהדות הקראית ניתן לבקר באתר:

<http://www.karaim.net>

<http://www.jkaraite.org>

הרב שלמה ריסקין

יד לאשה – האשה והגירושין על פי ההלכה

פתרון הלכתי לבעיית העגונה

מהדורה חדשה
978-965-526-037-3

האם אשה שאינה מאושרת
בנישואיה יכולה ליזום גירושין
על פי ההלכה? האם הפקעת
נישואין אפשרית מבחינה
הלכתית?

במחקר חלוצי זה קובע הרב
שלמה ריסקין שאף שב־700
השנים האחרונות נטו פוסקי
ההלכה שלא להתיר לאשה
לפתוח בהליכי גירושין, הרי
שבהלכה הקדומה יותר אפשרות
כזאת קיימת.

מסקנתו של הרב ריסקין מתבססת
על התלמוד, מקורותיו ופרשניו,
ועל פוסקי ההלכה; מהם עולה
שאם הבעל מסרב לתת גט
לאשתו אחרי שבית דין מקובל
חייב אותו לעשות כן, אפשר ואף
רצוי להושיב הרכב מיוחד של
בית דין, שיהיה בכוחו להפקיע
את הקידושין למפרע ולשחרר
את האשה מעגינותה.

ספר זה מתווה פתרון הלכתי
אפשרי לבעיה הכאובה של
מסורבות הגט, ההופכת נשים
לשבויות בידי בעליהן ומונעת
מהן להמשיך את חייהן.

הרב ד"ר שלמה ריסקין הוא הרב הראשי של העיר אפרת וראש מוסדות אור תורה.

להשיג בחנויות הספרים ובספרי מגיד: 02-6330530
maggid@korenpub.com

